

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 6057/21
31.1.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Светлане Павић, председника већа, Весне Целетовић Цуцић и Весне Секулић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Нинковић, адвокат из Београда, ул. Ресавска бр. 31/1, против тужене ББ из ..., ради утврђења, вредност предмета спора 1.470.057,10 динара, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П бр. 5385/18 од 10.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 31.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П бр. 5385/18 од 10.06.2021. године у ставу другом, трећем и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом, ставом првим изреке дозвољено је преиначење тужбе учињено поднеском тужиоца од 24.12.2020. године. Ставом другим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се утврди да је покојни ВВ, бивши из ...уговором о поклону који је оверен пред Трећим општинским судом у Београду под Ов. бр. 543/09 дана 03.02.2009. године, који је закључен између њега као поклонодавца и тужене ББ као поклонопримца, повредио право на нужни наследни део тужиоца АА, те да се изврши редукција овог поклона и утврди да је тужилац АА сувласник са 1/4 идеалних делова на стану број 12, у улици ..., евид.бр. 14, корисне површине 71м2, који се налази у стамбеној згради за колективно становање, на катастарској парцели број...КО ..., што је тужена дужна признати и трпети да тужилац ово своје право упише у евиденцијама катастра и других јавних књига које воде евиденције о непокретностима. Ставом трећим изреке одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев тужиоца да суд утврди да је покојни ВВ бивши из ..., ...

наведеним уговором о поклону повредио право на нужни наследни део тужиоца АА, те да се изврши редуција овог поклона у корист тужиоца и обавезе тужена да на име новчане противвредности 1/4 идеалних делова на стану број 12 у улици ..., евид.бр. 14, корисне површине 71м², исплати износ од 1.470.057,10 динара, са законском затезном каматом почев од 04.02.2009. године. Ставом четвртим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против наведене пресуде и то против одлуке садржане у ставу другом, трећем и четвртм изреке тужилац је благовремено изјавио жалбу из свих законом прописаних разлога.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у побијајућем делу, у границама законских овлашћења из члана 386 ЗПП ("Службени гласник Р. Србије", бр. 72/11 са свим изменама и допунама), овај суд је оценио да је жалба тужиоца неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које повреде овај суд као другостепени пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом тужиоца указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12 наведене законске одредбе, имајући у виду да је изрека ожалбене пресуде јасна и разумљива, а да су разлози о одлучним чињеницама у складу да утврђеним чињеничним стањем, па се њена правилност и законитост могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужена су брат и сестра и деца покојног ВВ, бившег из ..., преминулог 04.02.2009. године. Отац парничних странака је дан пре смрти, односно дана 03.02.2009. године, као поклонодавац са туженом, као поклонопримцем закључио уговор о поклону овереним пред Трећим општинским судом у Београду под Ов.бр. 543/09. Предмет поклона по наведеном уговору је стан број 12 у улици ..., евид.бр. 14, корисне површине 71м², који се налази у стамбеној згради за колективно становање на катастарској парцели број, у Општини Чукарица. Пред Другим основним судом у Београду у предмету О.бр. 4688/18 расправља се заоставштина иза смрти оца парничних странака, те заоставштину истог чини удео на 1/9 више катастарских парцела уписаних у ЗКУЛ бр. ..., КО ..., а које је покојни ВВ стекао на основу решења о наслеђивању Општинског суда у Младеновцу О. бр. 417/97 од 18.12.1997. године. Тужилац је у поступку расправљања заоставштине свог оца због повреде нужног наследног дела дана 14.09.2018. године истакао захтев за редуцију наведеног уговора о поклону, због чега је решењем првостепеног суда О.бр. 4688/18 од 18.10.2018. године, прекинут поступак расправљања заоставштине иза пок. ВВ и тужилац упућен да у парничном поступку истакне овај захтев, што је и учињено покретањем овог спора. Из налаза и мишљења вештака економско финансијске струке утврђена је тржишна вредност предметног стана на дан 04.02.2009. године и она износи 6.043.548,39 динара, а на дан 31.08.2020. године 6.443.118,16 динара, те да 1/4 те вредности чини износ од 1.510.887,10 динара на дан 04.02.2009. године, односно 1.610.779,54 динара на дан 31.08.2020. године.

Првостепени суд је полазећи од овако утврђеног чињеничног стања и одредаба члана 9, 40 став 1, 42, 48, 53, 58 став 2 и 59 став 2 Закона о наслеђивању, оценио да је тужбени захтев тужиоца неоснован, имајући у виду да је тужилац због протекла

законских рокова преклудиран да истиче како стварно правни, тако и облигационо правни захтев због повреде нужног наследног дела, с обзиром да је предметни уговор закључен у фебруару 2009.године, да је тужилац за постојање истог уговора сазнао неколико дана након очеве смрти, који је преминуо 04.02.2009.године, а да је захтев за редукацију поклона истакнут тек у септембру 2018.године, због чега је тужбени захтев одбијен као неоснован. С друге стране, тужилац током првостепеног поступка није доказао ни да му је повређен нужни наследни део, с обзиром да није предлагао вештачење вредности имовине која представља заоставштину његовог пок. оца, па је одлучено као у изреци.

Оцењујући жалбене наводе тужиоца овај суд налази да је првостепени суд на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је одбио тужбени захтев тужиоца. Разлоге које је за одлуку дао првостепени суд у свему као правилне прихвата и овај суд.

Одредбом члана 39 Закона о наслеђивању регулисано је ко чини нужне наследнике, па сагласно наведеној одредби нужни наследници су оставиоचेви потомци, усвојеници, њихови потомци, брачни друг, родитељи, усвојилац, браћа и сестре, дедови и бабе и остали преци. Нужни део регулисан је одредбом члана 40 став 1 овог закона, па исти представља део заоставштине којом оставилац није могао располагати. (члан 40 став 1 овог закона), док је ставом другим овог члана прописано да нужни део потомака, што је у овом случају у питању представља 1/2 од припадајућег законског дела наслеђивања. Нужни део је повређен уколико је вредност оставиочевих завештајних располагања и поклона учињених нужном наследнику или лицу уместо кога овај долази на наслеђе мања од вредности наследниковог нужног дела (члан 42 Закона). Одредбом члана 48 Закона о наслеђивању прописан је начин утврђивања вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни наследни део и то на тај начин што се најпре пописује и процењује целокупна имовина коју је оставилац имао у тренутку смрти, заједно са свим његовим завештајним располагањима, свим његовим потраживањима, па и оним према неком од наследника, изузев уколико се ради о ненаплативим потраживањима. Након тога се од тако утврђеног износа одбија износ оставиочевих дугова, као и износ трошкова пописа, процене заоставштине и уобичајених трошкова његове сахране, а затим се тако добијеном остатку додаје вредност свих поклона које је оставилац ма на који начин учинио неком од законских наследника, независно од тога ком наследном реду припадају и да ли могу да наследе, као и вредност поклона за које је оставилац наредио да се наследнику не урачунају у наследни део. Истовремено тој вредности се додаје и вредност поклона које је оставилац у последњих годину дана свог живота учинио онима који нису законски наследници. Чланом 53 овог закона прописано је да уколико се утврди да је повређен нужни наследни део, онда се смањују завештајна располагања, а враћају се и поклони ако је то потребно да се нужни део намири. Одредбом члана 58 став 2 овог закона прописано је да уколико је нужни део облигационо правне природе, а нужни део је повређен и поклонима, допуна новчане противвредности може се захтевати у року од 3 године од смрти оставиочеве. Исти рок је прописан и одредбом члана 59 став 2 у случају да је нужни део стварно право, те да се враћање поклона може захтевати у року од 3 године од оставиочеве смрти.

У конкретном случају, покојни ВВ је као поклонодавац са својом ћерком, овде

туженом ББ, као поклонопримцем дана 03.02.2009. године закључио предметни уговор о поклону, а ВВ је преминуо 04.02.2009. године. Тужба за враћање поклона поднета је тек 27.11.2018. године, иако је тужилац за постојање уговора о поклону сазнао неколико дана након очеве сахране, због чега је правилно закључио првостепени суд да је у овом случају протекао како субјективни, тако и објективни рок застарелости да се тражи судска заштита за редукцију уговора о поклону, имајући у виду да је отац странака преминуо 04.02.2009.године, а да је тужба у овој правној ствари поднета тек 27.11.2018. године, због чега је правилна одлука првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев за редукцију поклона, с обзиром на то да се ради о роковима који се не могу померати, и због којих се тужиоцу не може пружити тражена правна заштита.

С друге стране, правилно првостепени суд закључује да тужилац током првостепеног поступка није доказао ни да му је повређен нужни наследни део, имајући у виду да је иза покојног ВВ остала имовина већег обима, односно право својине на 1/9 идеалног дела на више катастарских парцела и то број ... површине 20.28, 42 ха, број ..., површине 0.2, 02, катастарска парцела ..., површине 0.32, 22 ха, број ..., површине 0.06, 12 ха, број ..., површине 0.36, 20 ха и катастарска парцела број ..., површине 0.32, 10 ха, што збирно представља површину од 1 хектара 37 ари и 08 м², те да удео тужиоца од 1/9 представља површину од 15 ари и 23 м². Тужилац током првостепеног поступка није предлагао доказе на околност да наведени својински удео, а који представља заоставштину покојног ВВ не покрива његов нужни наследни део.

Због тога су неосновани жалбени наводи тужиоца да је он предлог за расправљање заоставштине поднео још 16.04.2009. године и да је тада истакао да му је повређен нужни наследни део, сматрајући да 1/9 идеалних делова катастарских парцела који представљају заоставштину његовог оца не покривају нужни наследни део, чиме је он благовремено истакао свој захтев. Ово имајући у виду да је правилно првостепени суд оценио да је потраживање тужиоца, како стварно правно, тако и облигационо правно застарело, имајући у виду да информација коју је тужилац у предлогу за расправљање заоставштине навео да му је повређен нужни наследни део не значи прекид тока рока застарелости тужиочевог права, имајући у виду да он није тражио редукцију наведеног уговора о поклону, већ да је то учинио тек 14.09.2018. године на рочишту пред првостепеним судом у предмету О.бр. 4688/18, на ком се расправљала заоставштина иза покојног ВВ, а да је тужба поднета тек 27.11.2018. године.

Неосновани суд жалбени наводи тужиоца да је кашњење са подношењем захтева за редукцију предметног поклона, резултат вођења поступка за ништавост наведеног уговора о поклону. Ово са разлога што вођење тог поступка није представљало сметњу по тужиоца за истицање и захтева за редукцију поклона.

Не стоје ни наводи из жалбе тужиоца којима се ожалбена пресуда побија због чињенице да првостепени суд није ни оценио да ли му је повређен нужни наследни део, имајући у виду да тужилац на те околности пред првостепеним судом није ни предлагао доказе, а што је према члану 7 и 228 ЗПП то била његова обавеза као странке која тврди да има неко право.

Правилна је одлука првостепеног суда из става четвртог изреке којом је

одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка, имајући у виду да је тужилац странка која није успела у овом спору, док тужена због своје пасивне улоге у овом спору није имала трошкове поступка.

Како се ни осталим жалбеним наводима тужиоца не доводи у сумњу правилност и законитост ожалбене пресуде, то је овај суд применом одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Ставом другим изреке у смислу одредбе члана 165 став 1 ЗПП, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, имајући у виду да је његова жалба оцењена као неоснована.

**Председник већа-судија,
Светлана Павић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић